Socialistische
en
Anti-Militaristische

LIEDEREN

OUD EN NIEUW

Uitgave van
DRUKKERIJ „AURORA" - ALMELO

Socialistische

en

Anti-Militaristische

LIEDEREN

OUD EN NIEUW

Uitgave van

DRUKKERIJ „AURORA" - ALMELO

Meerdere malen moest geconstateerd worden, dat de meeste van onze oude liederen niet meer bekend zijn bij de bezoekers van vergaderingen, meetings en andere gelegenheden, die tot zingen aanleiding geven. Vandaar deze uitgave.
Enkele nieuwe liederen werden toegevoegd. Wij houden ons dringend aanbevolen voor die liederen, die bij een herdruk voor plaatsing in aanmerking komen.

Inhoud

Vrijheidslied.

Op, mannen, broeders, saam verenigd,
Op, burgers! sluit u bij ons aan!
Uw smart, uw lijden zij gelenigd,
Ras moog' 't uur der vrijheid slaan! *(bis.)*
O, worde eens de zware keten,
Sinds eeuwen door het volk getorst,
Die loodzwaar drukt op ieders borst,
Door 't vrijheidsvuur vaneen gereten!
Op, voor de vrijheid op!
Weg met de slavernij!
Waakt op! waakt op! voor 't heilig recht
Der mensen kampen wij!

Staat op dan, kind'ren der Bataven!
En zweert op 't kille grafgesteent!
Zweert bij het dierbre stof der braven,
Zweert bij der vad'ren bleek gebeent! *(bis)*
Dit was hun leuze: *Vrijheid boven!*
Het edelst kleinood op deez' aard
Ook wij, die vrijheid ons zoo waard,
Door niemand zullen laten roven!
Op, voor de vrijheid op! enz.

Op, vrouwen, kind'ren! op gij allen!
Komt, sluit U aan met warm gevoel
De vrijheidsvaan was hun ontvallen;
Haar op te heffen zij ons doel! *(bis)*
Gij moeders, moogt niet langer wenen,
Uw kroost krijgt brood en zal niet meer
Gaan sneuv'len voor der vorsten eer,
Die in uw smart geen hulp verlenen.
Op, voor de vrijheid op! enz.

Geen priestermacht zal ons beletten,
Om pal voor 't heilig recht te staan!
Laat tegen 't onrecht ons verzetten.
Geen sektekleur draagt onze vaan! *(bis)*
Laat fors de vrijheidskreten klinken
Elk onderdrukker in het oor:
Wij strijden altijd moedig door,
En nooit zal ons de moed ontzinken.
Op, voor de vrijheid op! enz.

Aristokraten, Liberalen,
Wij bukken niet voor u — o neen!
Gij moogt verachten ons en smalen
Kanalje noemen ons, 't gemeen! *(bis)*
Wij dulden — als weleer de geuzen —
Niet langer meer dat men ons trapp'
Gelijkheid, Vrijheid, Broederschap,
Zij ons de schoonste aller leuzen.
Op, voor de vrijheid op! enz.

Wij trachten niet met bloed te koelen,
Een heil'ge wraak, die 't hart ontbrandt;
Geen ruw geweld zij ons bedoelen,
Wij reiken elk de broederhand! *(bis)*
Maar staat gij ons naar goed en leven,
Tirannen, eist gij van ons bloed,
Dan sluiten wij ons aan met moed
En willen voor de vrijheid sneven!
Op, voor de vrijheid op! enz.

Wij strijden voor het Recht voor Allen,
Weg alles wat daar tegen streeft.
Despoten, weg met hun vasallen!
Voor elkeen die op aarde leeft *(bis)*
Is wet: Geen rechten zonder plichten,
Dus ook: Geen plichten zonder recht.
Op dan, onterfden, ten gevecht!
Laat ons het grootse werk verrichten!
Op, voor de vrijheid op! enz.

De Internationale.

Ontwaakt, verworpenen der aarde!
Ontwaakt, verdoemden in honger's sfeer!
Reedlijk willen stroomt over de aarde
En die stroom rijst al meer en meer
Sterft, gij oude vormen en gedachten!
Slaafgeborenen, ontwaakt, ontwaakt!
De wereld steunt op nieuwe krachten,
Begeerte heeft ons aangeraakt!
Makkers, ten laatste male,
Tot de strijd ons geschaard,
En d' Internationale
Zal morgen heersen op aard!

De staat verdrukt, de wet is logen,
De rijkaard leeft zelfzuchtig voort;
Tot het merg wordt d'arme uitgezogen
En zijn recht is een ijdel woord.
Wij zijn 't moe naar anderer wil te leven;
Broeders, hoort hoe gelijkheid spreekt:
Geen recht, waar plicht is opgeheven
Geen plicht leert zij waar recht ontbreekt.
Makkers, enz.

De heersers door duivelse listen
Bedwelmen ons met bloedige damp.
Broeders, strijdt niet meer voor anderer twisten.
Breekt de rijen! Hier is uw kamp!
Gij die ons tot helden wilt maken,
O barbaren, weet wat gij doet:
Wij hebben waap'nen hen te raken,
Die dorstig schijnen naar ons bloed.
Makkers, enz.

De Wapens Neêr!

Broeders, laat ons de kazerne slopen,
En op haar geëffende grond,
Ons zaaiend weer in vreugde hopen,
Op oogst op een blijdere stond.
De wrede wapenen neergesmeten,

De uniformen gerukt van het lijf,
En alom weergalmt 't van de kreten,
Komt, broeders, staakt dit moordbedrijf.
De wapens neer voortaan, soldaten,
Kruit ten prooi aan de wind gelaten,
Het hels kanon ontbrandt niet meer,
Geen valse roem en eer voor soldaten.
Breekt de zwaarden over de knie) bis
En regimenten gaat uiteen.)

Harteloos haalt men ons en onze broeders
Weg van de fabriek en de ploeg,
Ontrukt ons aan onz' teed're moeders
Voor nutt'loos soldatengezwoeg.
Om het goed der rijken te bewaken,
Om voor hen door het vuur te gaan,
Moeten wij daarvoor onz' arbeid staken,
En onze frisse jeugd vergaan.
De wapens neer, enz.

Met welk recht toch dwingt men ons te leren
Die vloekbare kunst van het staal:
Zullen wij dan eeuwig blijven eren
Dat mensonterend schandaal.
Neen, neen, niet langer laten we ons leiden
Naar de slachtplaats als het vee;
Wil men ons tot oorlogshelden wijden,
Wij zijn soldaten van de vree.
De wapens neer, enz.

De vaandelwacht.

Een zanger hield' bij 't rode vaandel wacht,
Het zwaard terzij' blijft hij ten hemel staren;
Hij groet met luid gezang de donk're nacht
En tokkelt, met bebloede hand, de snaren:
Haar noemen, die ik liefheb, kan ik slechts,
Al heeft zij mij tot minnaar uitverkoren;
Ik strijd met moed voor vrijheid en voor recht,
Het rode vaandel, heb ik trouw gezworen!

De nacht verdwijnt, de strijd komt met de dag,
De zanger wil niet van het vaandel wijken;
Hij zwaait het zwaard en zingt... een enk'le slag
En zingend stort hij neder bij de lijken:
Haar noemen die ik liefheb, kan ik slechts,
Maar wilt gij mij het bloedend hart doorboren,
Ik sterf, met roem, voor vrijheid en voor recht,
Het rode vaandel heb ik trouw gezworen.

De strijd is uit, de dood heeft zich vermaakt;
Uit diepe wonden stroomt des zangers leven,
En op het vaandel dat hij trouw bewaakt,
Wordt stervend nog door hem het lied
[verheven:
Haar noemen, die ik liefheb, kan ik slechts,
Mijn leven slechts, mijn eer is niet verloren,
Ik streed en viel voor vrijheid en voor recht,
Het rode vaandel heb ik trouw gezworen!

Broeders, verheft U ter vrijheid!

Russische volkshymne

Broeders, verheft u ter vrijheid!
Broeders, omhoog naar het licht!
Stralend op duister verleden,
Staat nu de toekomst gericht!

Zie, hoe die vloed van millioenen,
Eindloos uit nachtdonker droomt;
Tot ons onmeetlijk verlangen
Hemel en nacht overstroomt.

Legt in elkander uw handen,
Broeders, en valt met een lach!
Eindigt der slavernij schande;
Heilig de laatste slag!

Brijzelt het juk der tyrannen,
Dat u sinds jaren bezwaart!
Zwaait onze bloedrode vanen
Over een schonere aard!

Proletariërslied.

Wijze: *„Die wacht am Rhein"*.

Er gaat een roep van land tot land:
Reikt, werkers, elk de broederhand!
Verbreekt het juk der slavernij!
En maakt een eind aan dwinglandij!
Sta op, o Volk! uw kracht is groot,
Kom, schaart u om het vaandel rood,
Arbeidend leven of strijdend ten dood. *(bis)*

Wij hebben lang genoeg getobt,
Men heeft ons lang genoeg gefopt;
Thans stellen wij ons ten gevecht
Voor Vrijheid, Waarheid, Liefde, Recht . .
Sta op, enz.

We willen vrede, vrijheid, recht,
Niemand zij heer en niemand knecht
Tot arbeid is een elk verplicht,
Dat brood steeds heeft, die werk verricht . . .
Sta op, enz.

Komaan dan in de vrije lucht,
Verlaat de hut, waar meen'ge zucht
Ontglipte in de bange nood
Bij 't zwoegen om het dagelijks brood . . .
Sta op, enz.

Gij schaft voor and'ren goed en geld,
Zijt zelven steeds op nul gesteld,
Men noemt kanaille u, met hoon,
En vreest niet het gerechte loon . . .
Sta op, enz.

Vooruit, vooruit gij stoute schaar,
Ziet, mannen zelfs met grijze haar,
Ook vrouwen vullen aan de stoet,
En luide weergalmt de roep, vol moed:
Sta op, enz.

Morgenrood der zege

Het morgenrood der zege
Genoten, kleurt de lucht
Straks houdt ons niets meer tegen
De vijand deinst ter vlucht.
Vol moed vooruit de laatste slag
Arbeidersjeugd volgt onze vlag.
Wij zijn de vrije jongeren van 't proletariaat
Vooruit gij vrije jongeren gij slopers van de staat.

Wij hebben zelf ervaren
Het schrijnend arbeidsleed
Door onze kinderjaren
Zijn duistre schaduw gleed
Hij nam ons lachen ons geluk
en daaglijks zwaarder werd de druk

refrein

De arbeid onze scharen
Heeft steeds gediend op aard
De rijkdom te vergaren
die onze armoe baart
Nu kennen we eindlijk onze kracht
En wordt hij bron van onze macht

refrein

Wij treden in de ronde
En zweren eensgezind
Te strijden tot de stonde
dat arbeidsvolk verwint
De vijand her en der verstrooit
En fier nu onze vaan ontplooit.
Vooruit gij vrije jongren van 't proletariaat
Vooruit gij vrije jongren gij slopers van de staat.

Lijden en Strijden.

Lijden en strijden, o wil het geloven,
Broeders en zusters, is 't arbeiderslot.
Armoe is 't loon voor uw zwoegen en sloven,
Rechten noch aanspraak op levensgenot.

Lijden en strijden, geduldig maar dragen,
't Juk dat ons wordt op de schouders gelegd.
Werken als slaaf tot het eind onzer dagen
Honger als vrijheid, ontbering als recht.

Lijden en strijden, maar eens zal het blijken
Dat de werker nog macht heeft en kracht,
Dat hij verenigd de heerszucht doet wijken,
Trouw aan de leuze: door eendracht tot macht.

De Nieuwe Tijd.

Wij treden vooruit door regen en wind,
Vooruit naar de Nieuwe Tijd!
Met vader en moeder, met vrouw en kind,
Op weg naar de Nieuwe Tijd.
De donder rolt en de bergstroom bruist,
Op het donkere pad onze strijdzang ruist,
Ons lied van de Nieuwe Tijd.

De vijand verspert met zijn krijgsgeweld
De weg naar de Nieuwe Tijd:
Hij lokt ons, armen, met list en met geld,
Van de weg naar de Nieuwe Tijd.
Hij perst met de honger ons merg en bloed,
Maar lijdende gaan wij het licht tegemoet,
Het licht van de Nieuwe Tijd.

Wel vallen ons vele vrienden af
Op weg naar de Nieuwe Tijd;
Wel vinden er velen strijdend hun graf
Op weg naar de Nieuwe Tijd!
Maar immer groeien de scharen aan
En hoger rijst bij het voorwaarts gaan
Het licht van de Nieuwe Tijd.

Komt allen, beladen met vloek en schand',
Komt mee naar de Nieuwe Tijd!
Gij, werkers, zonder vaderland,
Voor u is de Nieuwe Tijd.
Dit leven vergaat, die langzame dood,
Nieuw leven schittert in 't morgenrood:
De zon van de Nieuwe Tijd!

Ferrer's dood.

De straat is leeg, het volk is weggelopen,
De damp vervloog, van schoten pas geknald,
Nog hier en daar staan eenzaam kleine hopen,
Haat in hun blik, de handen stijf gebald,
Soldaten gaat, U was 't een dag van schande,
Gij zondt de kogel en gij schoot niet mis.
Gij gaaft het vuur, gij deed het kruit ontbranden,
Exoriare aliquis.

Het salvo klonk, wat wilt gij verder weten?
Het salvo klonk! Zijn blik was onvervaard,
Legt aan, geeft vuur! Misvormd, vaneengereten
Viel 't edel hoofd terneer in het stof der aard.
Zo was zijn dood, wie zou 't geen schone noemen?
Een moedige, moedig en ridderlijke dood.
Hoe hoog stond hij, wie zou de moed niet roemen,
Van hem die zo het leven liet.

Maar eens toch zal zo vaak in ernst besproken,
't Zij nu of later in vervulling gaan,
Dat uit des offers bloed bedropen knoken
'n Ed'le held en wreker op zal staan.
Dan moeten alle kerken en altaren
Tot heil van Spanje eerst ten gronde gaan.
Wil men dit land voor ondergang bewaren,
Laat Ferrer's geest dan voortbestaan.

Op, proletaren!

Wijze: *Fries Volkslied*

Op proletaren, ziet de vanen wapp'ren,
Van hen die strijden voor uw zaak,
Wij luistren naar de roepstem van de dapp'ren,
Volbrengt uw vreugdevolle taak.
Sluit u in drommen van duizenden aan,) bis
Niets is bij machte u dan te weerstaan.)

Op proletaren, laat de moed niet vallen,
Al schijnt de zege ook nog ver.
Ziet! in 't verschiet rijst hoopvol reeds voor allen,
De toekomst als een gouden ster.
Sluit u, enz.

Op proletaren, 't bang verdriet gebannen,
Vreugd in het hart en moed 't oog,
De vijand wijkt voor d'aandrang onzer mannen
Hoe hij zich ook al weren moog.
Sluit u, enz.

Vrije Jongerenlied

van Erich Mühsam
vertaald door Henk Eikeboom

Wij vrije jongeren staan in d' orkaan
Strijdend voor vrijheid en leven,
Boven ons hoofd waait de felrode vaan
Die ons de kracht heeft gegeven.
Wij willen vrij zijn, vrij zonder staat
Vrij van de wetten die boeien,
Wij zijn de jongeren, wij zijn het zaad
Waaruit de toekomst ontbloeie

Kracht groeit uit moed en uit vrijheidsgevoel
Dat ons uit d' ogen komt blinken,
Hoort hoe ons hart in het strijdersgewoel
Als felle roffel gaat klinken,
Wij willen mens zijn, kloek en paraat
Liefde zal uit ons ontgloeien,
Wij zijn de jongeren, wij zijn het zaad
Waaruit de toekomst ontbloeie.

Jonge genoten ons geldt de kreet
Op voor je leven en rechten,
Leggen wij samen de hand tot een eed
Laat ons voor vrijheid nu vechten,
Dan zal de wereld in blinkend gewaad
Stralend in liefdelicht gloeien,
Wij zijn de jongeren, wij zijn het zaad
Waaruit de toekomst ontbloeie.

Moederklacht der Natuur.

Wijze: „Behut' dich Gott".
(Afscheidslied uit „Der Trompetter von Säkkingen")

'k Bracht mensen voort en vind nu nog slechts slaven
Door tirannie verslaafd, ontmenst, ontmand
'k Zie groot en klein verblind voor mijne gaven,
Ontdaan van 't schoon dat tuigde van hun stand.
'k Zie nu slechts wezens die het lage zoeken:
Een enkele, door hoger zijn bekoord,
Hem hoort men luid zulk samenleven vloeken,) bis
Dat slechts bestaat uit onderlinge moord)

Mijn kind, o Mens! erken uw hoge waarde!
Schud af de keten die u laag doet zijn.
Erken de oorzaak die u deed ontaarden.
En die u deed verlieven op de schijn.
't Was 't luisteren naar de lagere akkoorden
Die 't innig zijn steeds aansloeg en met kracht,
Dat is de oorzaak van het zelfvermoorden) bis
En d' oorzaak tevens der tirannenmacht.)

Het smart mij diep, U, die moet triomferen,
In zorg te zien, geplaagd door lage nood
'k Zie uw ellende dag aan dag vermeren,
En ik begrijp uw snakken naar de dood.
En toch is juist *uw'* roeping om te leven.
Gij, *enkele,* die thans nog hongerend vloekt:
Erken uw kracht! Doe laag en hoog schuim beven) bis
Keer weer tot mij, uw moeder, die u zoekt.)

W. Meng.

Wie delft het goud uit d' aarde?

Wie delft het goud uit d' aarde
Wie zwoegt in groef en mijn,
Wie weeft katoen en zijde,
Wie levert graan en wijn?
Wie geeft aan alle rijken brood
En leeft er zelf in bitt're nood?
Dat zijn de stoere werkers,) *bis*
Het proletariaat.)

Wie leeft er steeds als slaven,
Door heersers onderdrukt?
Wie moet zijn leven wagen,
Door leed en zorg gebukt?
O volk weet toch dat gij het zijt,
Dat eeuwenlang bedrogen zijt,
Ontwaakt gij stoere werkers) *bis*
Gij proletariaat!)

Gij hebt de macht in handen
De vijand te verslaan.
Blijft vast aaneengesloten,
Dan breekt de vrijheid baan.
Treedt fier uw vijand tegemoet,
Geen oorlogsvuur verslapt uw moed,
Dan zult ge overwinnen) *bis*
Gij proletariaat!)

Het gebed van de boer.

Als God er is, die alles heeft geschapen . . .
Waar is hij dan en wie was 't die hem schiep?
't Is een geheim, zo zeggen wel de papen,
Maar zwijgen steeds wie Hem in 't leven riep.
Als God er is, waarom maakt hij dan de mensen
De ene goed, de andere boos en slecht,
Waarom laat hij zich dagelijks verwensen?
Waarom doet hij op aarde dan geen recht?

Gelovig volk, komaan, staakt uwe bede,
Die vaak g'hem stuurt tot beternis van uw lot.
Maar luistert naar de stemme van de rede . . .
Die u toeroept: o neen, er is geen God.

Als God er is, waarom verschillende rassen,
Waarom wij blank en andere mensen zwart?
Waarom dult hij dan arme en rijke klassen,
Hier weelde en goud, daar leed en honger, smart.
Als God er is, waarom dan zijne kinderen
Niet al bevrijd van druk en armoe?
Waarom laat hij de mens elkaar nog hinderen,
Ja zeg waarom laat hij die moorden toe?

Refrein

Als God er is, waarom dan soms die rampen
Op zee en in het diepst der kolenmijn?
Waarom dan soms die bloedige oorlogskampen,
Die, naar men zegt, toch zijnen wil maar zijn?
Waarom tempeest en vurige bliksemschichten
Vernielen dan de vruchten van de oogst?
Door aardbeving waarom toch onheil stichten,
Dat ganse landen soms worden verwoest?

Refrein

Als God er is, waarom dan geen bewijzen
Dat hij bestaat of dat hij zich laat zien?
Dan zullen wij op onze knieën dalen
En nederig hem onze hulde biên.
Maar neen, die God is ons slechts een logen,
Een vinding van het zwarte, rooms venijn
Waarmee ze ons achttien eeuwen reeds bedrogen,
God is er niet en nooit zal hij er zijn.

Morgenrood.

Morgenrood uw heilig gloeien
Heeft ons steeds de dag gebracht.
Breek toch door, o lichtvernieuwer,
In de grote volk'ren nacht;
Laat uw glorie hope geven,
Hun, die worstelen in de nacht,
Geef hun moed in 't voorwaarts streven
Tot hun 't daglicht tegenlacht.

Morgenrood, in 't worstelend zwoegen
Hebben wij naar u gesmacht.
En in nachten treurig duister,
Uw verlossend werk verwacht.
Rozengloed kleurt reeds de wolken.
De ochtendgloed ruist door de blaân,
Weldra is voor alle de volken,
't Schitterend zonlicht opgegaan.

Socialisten-mars

Op socialisten, sluit de rijen,
Het rode vaandel volgen wij.
Het geldt de arbeid te bevrijden,
Verlossing uit de slavernij.
All' aards geluk, all' zonnepracht,
All' geesteslicht, all' wetensmacht,
Zij aan het zwoegend volk gegeven,
Dat is het doel waarheen wij streven,
Dat is ons heilig ideaal, *(bis)*
Aan u, o volk, de zegepraal. *(bis)*

Gij millioenen proletaren,
In dorp en stad in mijn en veld,
Die om een karig loon te garen,
Met zware arbeid wordt gekweld,
Leent ons gehoor en sluit u aan,
Vereend kan niets het volk weerstaan.
Uit nood en leed u zien geheven,
Dat is het, enz.

Niet met de waap'nen der barbaren,
Met kruit noch degen kampen wij,
Het geesteszwaard der vrijheidsscharen,
Brengt slechts de zege aan ons' zij
Dat vrede heerse, welstand bloei,
Dat vreugd' en hope eens doorgloei
Des werkers thuis, des werkers leven,
Dat is het, enz.

Volk'renstrijd.

Ziet volk'ren hoe in 't rond
Het strijdvuur is ontbrand,
Het flikkert krachtig op,
't Verlicht het duist're land,
Heil proletariaat,
Zo gij ten alle tijd,
En internationaal,
Voor 't recht verenigd zijt.

O, vrijheidlievend volk,
Sta voor uw rechten pal,
Houdt onbesmet uw vlag,
En toon haar overal.
Uw woord zij goed als goud,
Weest trouw maar niemands knecht
Strijdt onversaagd uw strijd,
Voor vrijheid en voor recht.

De geest der vrijheid waakt,
Hij slaapt of sluimert nooit,
Hij brengt de volk'ren saam,
Door d'eeuwen heen verstrooid.
Komt, zweert uw veten af,
Uw eendracht geve macht,
Dan is in korte tijd
Uw reuzentaak volbracht.

Bloedige Sneeuwvlokken.

Aan de nagedachtenis van de slachtoffers der [Commune

Weêr daalt de sneeuw in dikke vlokken neder.
In de enge hut, gezeten bij de haard,
Wiegt de arme vrouw haar lieve wichtjes teder;
't Heeft buur en vriend, zich bij 't vuur geschaard.
't Is alles stil ... een ieder schijnt te dromen,
Elk vraagt zich af: men hoort van Piet niet meer,
Waar blijft hij toch, wat is hem overkomen?
Helaas! hij ging en nimmer keert hij weêr ...

Refrein:

Daal koude veder,
Op aarde neder,
Daal, blanke sneeuw, als troosting in 't verdriet,
En dekt de graven,
Waar al die braven,
Die heldenschaar de eeuw'gen slaap geniet.

Weêr daalt de sneeuw . . . en in haar sombre woning
Leest Rosa nog een vroeg're minnebrief
Van hem, die door de grillen van een koning
Op 't slagveld stierf haar een'ge minnaar lief. —
Bij 't minst gerucht verschrikt zij, angstig luistrend . . .
Doch nutteloos, haar treuren helpt niet meer;
En de arme meid, zij stierf, zijn name fluist'rend:
Vaarwel, mijn vriend, gij ook keert nimmer weêr.

Refrein

Weêr daalt de sneeuw . . . en als een zinneloze
Dwaalt Lena rond, wanhopend, ongetroost:
„Waar", roept zij steeds, „waar schuilt die laffe boze
Die hem me ontnam, de vader van mijn kroost?"
Doch niet één straal van hoop strekt haar te rader,
Haar kleinen zelf — begrijpend moeder zeer —
Die schreien ook en vragen hunne vader . . .
Ook hij vertrok, en nimmer keert hij weêr.

Refrein

Nog daalt de sneeuw . . . en als gemene moorders
Wordt op 't sombre strafuitvoeringsplein,
't Verwonnen volk, als vuige rustverstoorders
Ter dood gebracht — alsof het schurken zijn.
Zij die weleer voor 't Recht te velde trokken,
Tot 's mensen heil, sinds eeuwen twisteziek:
Zij vielen, ja, doch moedig onverschrokken.
Met d' heilige kreet: „Lang leev' de Republiek!"

Het lied van het Schootsvel.

Op mannen die het Schootsvel dragen,
Wier arbeid heel de mensheid voedt,
Het uur der staking heeft geslagen,
Uw dappre schare zij gegroet!
Weldra zal de ure genaken,
Dat gij Uw keetnen zult slaken!
Broeders opgestaan!
Hoog de rode vaan:
Door een muur van vuur zullen wij onwrikbaar gaan,
Om de arbeid vrij te maken!

Het Schootsvel zij 't herkenningsteken,
Dat ons verenigt in de strijd.
Wij zullen 't Schootsvel heilig spreken
En 't Gouden Kalf ten dood gewijd!
Wij mannen van 't Schootsvel wij streven
Door arbeid in vrijheid te leven.
Broeders enz.

Wie 't Schootsvel droeg in vroeger tijden
En 't niet in hoge ere houdt.
Doch op ons zweet en bloed en lijden
Zich nu een mammonstempel bouwt;
Zijn rust is voor eeuwig verloren,
Klinkt hem onze strijdkreet in d' oren:
Broeders enz.

Symbool van armoed en verdrukking
Was 't Schootsvel tot op deze dag,
Nu hijsen wij het met verrukking
Als strijdvaan naast de rode vlag.
De lafaards, die 't Schootsvel verachten
Verbleken voor deze twee machten!
Broeders enz.

Vergeet hen niet.

Vergeet hen niet, die voor de vrijheid streden,
Tot 's mensen heil, met onbezweken moed;
Vergeet hen niet, die smaad en onrecht leden,
En offerden voor ons hun goed en bloed.
Hun namen zijn met goud in 't boek geschreven,
Van 't lijdend volk en schitt'ren in 't verschiet,
Vergeet hen niet, die strijdend zijn gebleven.
Vergeet hen niet!

Vergeet hen niet, die in de kerker zuchten,
Als offers der gekroonde dwinglandij.
Die tyrannie noch vorstengrootheid duchten.
Noch kapitaal, noch priesterheerschappij.
Vergeet hen niet, die dapp're martelaren,
Wier leven hen op 't moordschavot verliet;
Vergeet hen niet, de roem der proletaren,
Vergeet hen niet!

Vergeet hen niet, die wakk're kampioenen,
Wier vrijheidsliefde 't volk ontwaken deed;
Vergeet hen niet, wier stoutheid millioenen,
Verlossen zal van 't juk door dwang gesmeed.
Vergeet hen niet, die 't vrije woord verkonden,
Wier stem weêrklinkt, waar 't ruw geweld gebiedt,
Vergeet hen niet, wier vrijheid werd geschonden,
Vergeet hen niet!

Vergeet hen niet, de kloeke vrijheidshelden
Die d'overmacht van kerk en troon weerstaan,
Die 't lijdend volk een bet're toekomst melden,
En steeds met moed voor 't recht ten strijde gaan
Vergeet hen niet, verdrukte werkmanszonen,
Verheft voor hen, uit dankbaarheid uw lied,
Uw liefde slechts, geen goud kan hen belonen,
Vergeet hen niet!

Aan de vrijheid.

Wijze: *„Vader ik wil gaan reizen".*

Vrijheid, u mijn leven,
Vrijheid, u mijn hart,
U mijn doel en streven,
In genot en smart.
'k Zal met ziel en zinnen,
Heel mijn leven lang,
Vrijheid, u beminnen,
Wijden, u mijn zang.

Als in nood en zorgen,
Ons de boezem knelt,
In de vroege morgen
De armoede ons reeds kwelt,
Brengt gij in ons harte
Hoop op bet're tijd.
Troost gij ons in smarte,
Wekt ge ons ten strijd.

Ook in blijde tonen
Bij gejuich en dans.
Scharen zich uw zonen
In een bonten krans;
Onder 't groen gebladert,
Onder 't dak van riet,
Om uw vaan vergaderd,
Altijd klinkt uw lied.

Vrijheid, aangebeden
Door de werkmansstand,
Wreed en diep vertreden
Door de dwingeland.
Slaak Uw enge banden,
Nood en slavernij,
Maak in alle landen
Alle volken vrij.

Vrijheid, dierb're vrijheid
Geef ons kracht en moed,
Breng geluk en blijheid,
Vuur en levensgloed;
Wij, uw zuiv're telgen,
Zullen dag en nacht
Wrekend elk verdelgen,
Die ons recht verkracht.

Vrijheid, u ons leven,
Vrijheid, u ons hart,
U ons doel en streven,
In genot en smart.
Wat wij ook verwerven,
Recht of dwing'landij,
Strijdend voor u sterven,
Vrijheid willen wij!

P. C. de R.

De gedachten zijn vrij

De gedachten zijn vrij!
Wie raadt ze daarbinnen?
Zij dansen voorbij
Als nacht'lijke schimmen.
Geen mens kan ze naken.
Geen jager ze raken,
Laat wezen wat zij:
De gedachten zijn vrij!

Ik denk mij wat ik wil,
In heim'lijke dromen;
Haar zoetheid laat ik stil
Mijn harte doorstromen.
Mijn wens en begeren
Kan niemand mij weren.
Laat wezen, wat zij:
De gedachten zijn vrij!

En spert men mij geboeid,
In duistere toren,
Hun zorgen en moeit'
Gaan alle verloren.
Gedachten als vuren
Doen storten de muren
En zoldring daarbij!
De gedachten zijn vrij!

Daarom wil ik immer
De zorgen verjagen;
En zal mij ook nimmer
Met spoken meer plagen.
Men kan toch daarbinnen,
Steeds lachen en minnen,
En denken, wat ook zij;
De gedachten zijn vrij!

't Marianne-lied.

De vrouw uit het volk.

'k Ben Marianne, proletaren,
Mijn naam is overal bekend;
'k Draag om mijn losgebonden haren
De rode muts der vrijheidsbent.
'k Ben uit het ruwe volk geboren:
De dag, als 't uur der wrake slaat,
Zal hij als man mij toebehoren,
Die 't moedigst aan mijn zijde gaat!

Koor van arbeiders:

Ga, ga, Marianne
O, voer aan, verlos de maatschappij
Nu van tirannen
En maak ons vrij!

Gij, norse smid, gij, die bedolven
In 's aardrijks schoot geen dag aanschouwt,
Gij, die moet zwerven op de golven,
Gij, akkerman, die 't land bebouwt;
Uw meesters, — lage parasieten —
Bevelen u: „Gelooft aan God!"
Wijl zij een hemel hier genieten
En gij een hel tot schande en spot.

Koor: Ga, ga, enz.

Wanneer de grijsaard, neêrgebogen
Het leven lijdende verlaat;
Wanneer uw dochters, vuig bedrogen,
Tot schande lopen langs de straat;
Als 't zwervend spook van 't arbeidstaken
Met al zijn wee te voorschijn treedt,
Dan vloek 'k hen, die hun plicht verzaken,
En de oorzaak zijn van zoveel leed!

Koor: Ga, ga, enz.

Nog altijd zie ik om mij henen,
Mij lokkend met gestolen geld,
Die kaalkop met zijn kromme benen:
„Baron van List tot Ruw Geweld!"
Van afschuw voel ik mij gedrongen,
Hem te verplettren met de voet,
En 't ongediert met al zijn jongen
Te wentlen in zijn eigen bloed!

Koor: Ga, ga, enz.

Ik haat de krijg der dwingelanden,
'k Haat *altaar, kroon en veldheerstaf.*
Het vrijheidsvuur moest hen verbranden
Die ons verdrukken tot in 't graf.
'k zal die ontmenste teugelhouders,
— Vampieren dezer maatschappij —
Het brandmerk drukken op de schouders
En ketenen in slavernij!

Koor: Ga, ga, enz.

Wanneer de honger, bleek en mager,
Zich tegen de overdaad verzet;
Gewapend optreed als beklager
En eist voorziening door de wet;
Dan weet ik dat door lang te praten,
Men toch het volk geen uitkomst biedt . . .
Maar koningen en advocaten,
Verdwijnen slechts door dynamiet.

Koor: Ga, ga. enz.

Stort neder, oude vestingwallen,
Zodra het licht der rede gloort,
Dat troon en beurs en altaar vallen,
Maar ook de laatste kerkerpoort.
Dan zal de vrijheid de aard' ontginnen,
Hoe langzaam ze ook haar weg bereidt.
Doch 't moeilijkst werk om te òverwinnen,
Is 't bolwerk der onwetendheid!

Koor: Ga, ga, enz.

'n Haveloos ventje.

Er was eens een haveloos ventje,
Die vroeg aan z'n moesie een broek,
Maar moesie verdiende geen centje
En vader was weken lang zoek.

Ach moesie, ach geef mij geen standje!
Ik heb in m'n broekje een scheur,
De jongens op school riepen: Jantje!
Je billen die komme d'r deur!

Toen heeft zij haar rok uitgetrokken,
De enigste die ze bezat,
En ze maakte van stukken en brokken
Een broek voor haar enigste schat.

Nu konden ze Jan niet meer plagen,
Nu waren z'n billen niet bloot,
Maar voor-ie z'n broekje kon dragen
Was Jantje z'n moesie al dood.

Ze stierf van 't zwoegen en slaven
Verwenst en vervloekt door haar man,
En toen Jantje haar ging begraven
Toen had ie zijn broekie pas an.

Solidariteit!

De rots is klein, de zee is groot!
De rots staat stil; de golven woelen,
Maar tot hoe hoog en ver zij spoelen
Bij najaarsbui en watersnood,
De stortvloed drijft weer van de wal,
De rots staat onbewogen pal.

En werd ook, als de branding ziedt,
De rotskruin door de vloed bedolven,
Zij wast het hoofd zich in de golven,
Maar wankelt of verzet zich niet.
De zee valt in haar kolken neer,
De rots rijst des te blanker weer.

En teistert ook de noordorkaan,
De spitsen, die naar boven steken,
Schoon d'eiken van hun wortel breken,
De rots blijft op zijn grondvest staan,
De rukwind, die de stammen klooft,
Woei enkel hem de stof van 't hoofd.

Deez' dierb're rots zo onverdeeld,
Waarop zo gram de vlagen woeden,
Bestroomd door zoveel holle vloeden,
Dat zij, o volk! uw zinnebeeld!
Bij windgeloei en golfgeklots,
Solidariteit, dat is de Rots.

Arbeiders-Feestdag.
(1 Mei)

Wij willen vandaag niet graven!
De groeve is reeds diep en breed,
waar de meesters hun schatten begraven
en verstoppen ons recht en ons leed.
Niet anders vandaag graven wij
dan de steunselen weg en de schragen
der wereld van hogen en lagen
der klassen-maatschappij.
Ons zelven de vrijheid gegeven!
Wij tarten God Mammon's gezag!
Hij nam geheel ons leven;
Wij nemen dien énen dag.

Wij willen vandaag niet smeden!
Wij hebben te lang gesmeed
aan de keten, die in onze leden
met bittere schrijning beet.
Niet anders vandaag smeden wij
dan het zwaard om ons mee te bevrijden
dan de sleutel tot betere tijden
tot rechtvaardiger maatschappij.
Getart dan God Mammon's gezag.
Ons zelven de vrijheid gegeven!
Hij nam geheel ons leven:
Wij nemen die énen dag.

Wij willen vandaag niet bouwen!
Wij ombouwden te lang ons lot
met de tralies die scheiden van blauwe
heem'len en levensgenot.
Nu bouwen we niets dan blijheid!
Helpt makkers aan 't heilige werk:
wij leggen van *uwe* kerk
vandaag de hoeksteen, o Vrijheid.
Ons zelf dan de vrijheid gegeven!
Getart dan God Mammon's gezag!
Hij eist geheel ons leven;
Wij eisen die éne dag.

Wij willen vandaag niet dan luisteren
naar de machtige stem die in ons meldt
hoe *hunne* heem'len verduist'ren
hoe *onze* hoop toeneemt en zwelt.
Wij willen de strijdlust, de kracht,
uit ons hart voelen springen als vonken,
wij willen vervuld zijn en dronken
van vreugd, om de komende macht.
Getart dan God Mammon's gezag,
Onszelven de vrijheid gegeven!
Hij nam geheel ons leven,
Wij nemen die ene dag.